

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun

a judecat, în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procuror împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2015, în privința inculpatei

*Valac Maria Ivan, născută la
15 decembrie 1956, originară și locuitoare a s.
Peresecina, r-nul Orhei, cetățeană a R. Moldova, fără
antecedente penale.*

<i>în instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare a cauzei 30 iunie 2014 – 21 aprilie 2015,</i>
<i>în instanța de apel:</i>	<i>15 mai – 11 iunie 2015,</i>
<i>în instanța de recurs:</i>	<i>12 august – 24 noiembrie 2015.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 21 aprilie 2015, Valac Maria a fost condamnată în baza art. 155 Cod penal la 1 an închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an.

2. Instanța de fond a constatat că la 29 mai 2014, aproximativ orele 13.00, Valac Maria, în timp ce se afla la domiciliul său în mun. Chișinău, s. Tohatin, Întovărășirea Pomicolă „Mușcata”, lotul nr. 43, în urma unui conflict cu fostul soț Valac Nikon, folosind un topor, intenționat l-a amenințat cu omorul, existând un pericol real de realizare a acestei amenințări.

Instanța a reținut că inculpata nu a recunoscut vina și a declarat că nu l-a amenințat cu toporul pe Valac N., că declarațiile lui și ale martorului Gorceag N. sunt părtinitoare, deoarece la moment se află în litigiu patrimonial.

Cu toate că inculpata nu a recunoscut vina, aceasta este dovedită prin probele administrate.

Astfel, potrivit proceselor-verbale de cercetare la fața locului și de examinare a obiectului, la nivelul doi al locuinței a fost depistat și examinat toporul cu care a fost comisă infracțiunea.

Corpul delict - toporul, dovedește faptul amenințării de către inculpată a părții vătămate.

Totodată, este constatat că la 28 mai 2014 a fost întocmit în privința inculpatei materialul contravențional în baza art. 78 alin. (2) și 69 alin. (1) Cod contravențional, privind conflictul apărut între ea, partea vătămată și Gorceag N.

Partea vătămată a declarat că locuiește împreună cu fosta sa soție Valac M. în același imobil, având intrări separate. Ultima consumă permanent băuturi alcoolice și inițiază conflicte. La 29 mai 2014, orele 11.30, în timp ce se afla în bucătăria de la etajul doi al locuinței, inculpata a intrat și l-a amenințat cu răfuială fizică din partea unor prieteni de ai săi. La rugămintea lui de a părăsi odaia, ultima l-a înjurat. Pentru a o calma i-a comunicat că va solicita intervenția organelor de poliție și în timp ce se îndrepta spre telefon, inculpata a luat de lângă ușă toporul și apropiindu-se de el a încercat să-l lovească în regiunea capului, existând o probabilitate reală de a se produce amenințările ei, anterior din partea inculpatei parvenind amenințări cu răfuială fizică și cu moartea.

Martorul Gorceag N. a indicat că tatăl său Valac N. locuiește împreună cu fosta sa soție, Valac M., cu care este în relații ostile, se ceartă des, ultima agresându-l în repetate rânduri. La 29 mai 2014, tatăl său a anunțat-o că a fost amenințat cu toporul de către inculpată.

Martorul Cojocaru S. a relatat că la 29 mai 2014, aproximativ orele 08.00, fiind la serviciul 902, a primit informația privind amenințarea cu omorul în s. Tohatin, mun. Chișinău. Venind la fața locului, Valac N. i-a comunicat că a fost amenințat cu omorul de către inculpată.

Instanța a apreciat critic argumentele apărării privind nevinovăția inculpatei, dat fiind că au fost prezentate suficiente dovezi care confirmă vina ultimei.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatei în baza art. 155 Cod penal, ca amenințarea cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale.

La stabilirea pedepsei, instanța a luat în considerare prevederile art. 75 Cod penal, că inculpata a comis o infracțiune mai puțin gravă, că circumstanțe agravante nu sunt stabilite, că la locul de trai este caracterizată negativ, fiind consumatoare de băuturi alcoolice, este pensionară, concluzionând că ultima poate fi corectată fără izolare de societate, cu aplicarea față de ea a prevederilor art. 90 Cod penal.

3. Avocatul Valentin Cristea a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie achitată, deoarece nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Apelantul a indicat că vina inculpatei nu a fost dovedită, declarațiile părții vătămate nefiind suficiente, acesta acționând la indicațiile fiicei sale Gorceac N., care are interesul de a o priva pe inculpată de partea sa din casă.

Inculpata nu a recunoscut vina, a susținut că la data numită nu era la domiciliu, nu a intrat în locuința părții vătămate și nu l-a amenințat cu toporul.

Sentința se bazează pe declarațiile părții vătămate, care nu corespund declarațiilor date de către acesta în ședința de judecată din 17 septembrie 2014 și anume, el nu a declarat că inculpata a dorit să-l lovească cu toporul în regiunea capului, nici că „a existat o probabilitate reală de a se produce amenințările inculpatei”, acesta indicând că nu cunoaște cu ce intenție inculpata a luat toporul și că aceasta nu zicea nimic.

Materialele cauzei contravențional din 27 mai 2014, nu au fost examinate în ședința de judecată și apărarea nu s-a expus asupra pertinentei acestora, neavând legătură cu cauza penală.

Situația dată a fost înscenată de către Gorceac N., ca continuare a conflictului cu aceasta la 27 mai 2014, din motive patrimoniale.

Instanța de judecată nu a motivat aplicarea față de inculpată a pedepsei cu închisoarea, în cazul în care art. 155 Cod penal prevede de asemenea, în calitate de sancțiuni, amenda și munca neremunerată în folosul comunității.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2015, apelul a fost admis, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre.

Valac Maria a fost achitată de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 155 Cod penal, **din motivul lipsei faptei infracționale.**

Instanța de apel a reținut că instanța de fond a dat o apreciere eronată situației de fapt și de drept a acțiunilor inculpatei, **acestea fiind încadrate greșit în baza art. 155 Cod penal.**

Inculpata a negat faptele imputate, explicând că partea vătămată și fiica lui intenționează să o evacueze din locuință.

Totodată, partea vătămată N. Valac în ședința instanței de apel a confirmat faptul conflictului din 29 mai 2015 dintre el și fosta soție M. Valac, dar a negat că inculpata l-ar fi amenințat cu omor sau ar fi încercat a-l lovi cu toporul, posibil anterior nu au fost corect înțelese explicațiile lui.

Inculpata **urmează a fi achitată din motiv că fapta ei nu întrunește elementele infracțiunii.** Pentru a dovedi amenințarea cu omor nu sunt suficiente declarațiile părții vătămate.

Vina inculpatei nu a fost dovedită, ori probe directe ce ar demonstra vinovăția ei nu au fost prezentate, învinuirea fiind bazată exclusiv pe presupuneri, care nu au o susținere bazată pe probe, **faptele constatate nu întrunesc elementele infracțiunii** pentru care inculpata a fost pusă sub acuzare, ea urmând **a fi achitată din motivul lipsei faptei infracționale.**

5. Procurorul a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu a luat în considerație toate probele acuzării, nu le-a apreciat la justa lor valoare, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe ce ar combate învinuirea incriminată inculpatei.

Instanța de apel a reținut că la baza sentinței adoptate instanța a pus probe care *nu dovedesc vinovăția inculpatei*, ci dimpotrivă confirmă lipsa *în acțiunile acesteia a elementelor constitutive a componentei de infracțiune* prevăzute de art. 155 Cod penal. *Vina inculpatei nu a fost dovedită*, ori careva probe directe ce ar demonstra vinovăția ei nu au fost prezentate, învinuirea fiind bazată exclusiv pe presupuneri, care nu au o susținere bazată pe probe, *faptele constatate nu întrunesc elementele infracțiunii* pentru care inculpata a fost pus sub acuzare ea urmând *a fi achitată din motivul lipsei faptei infracționale*.

Deși, inculpata nu a recunoscut vina, fapta comisă și-a găsit confirmare prin probele administrate.

Prin prisma suportului probatoriu administrat legal este dovedită vina inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate.

Nemijlocit tabloul general al infracțiunii incriminate inculpatei, este reflectat în mod obiectiv de probele administrate, însă care nu au fost apreciate la justa valoare de către instanța de apel.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală .

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta este pasibil admiterii din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat se reține că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Conform art. 419, 414 alin. (6), 384 alin. (3) și (4), 394 alin. (3) pct. 2), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Decizia instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată. Partea descriptivă a deciziei de achitare trebuie să cuprindă enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului. Nu se admite introducerea în decizia de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Aceste prevederi legale nu au fost respectate de către instanța de apel, deoarece, potrivit deciziei adoptate (*pct. 4. din decizie*):

a) a concluzionat în partea descriptivă în mod divergent și neclar că: „*instanța de fond a dat o apreciere eronată situației de fapt și de drept a acțiunilor inculpatei, acestea fiind încadrate greșit în baza art. 155 Cod penal..., inculpata urmează a fi achitată din motiv că fapta ei nu întrunește elementele infracțiunii...conform prevederilor art. 390 alin. (1) pct. 3) CPP..., vina inculpatei nu a fost dovedită..., faptele constatate nu întrunesc elementele infracțiunii pentru care inculpata a fost pusă sub acuzare, ea urmând a fi achitată din motivul lipsei faptei infracționale*”.

Adică, instanța nu a relevat care ar fi încadrarea corectă a acțiunilor inculpatei și a invocat mai multe temeuri de achitare a ultimei, temeuri care datorită esenței sale juridice impun argumente în fapt și în drept nesimilare.

Totodată, în dispozitivul deciziei a indicat că inculpata se achită de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 155 Cod penal: „*din motivul lipsei faptei infracționale*”. Motivarea soluției contrazicând, astfel, dispozitivul hotărârii;

b) și-a motivat soluția de achitare a inculpatei prin denaturarea declarațiilor părții vătămate, că: „*Partea vătămată N. Valac... a negat că inculpata l-ar fi amenințat cu omor sau ar fi încercat a-l lovi cu toporul, posibil anterior nu au fost corect înțelese explicațiile lui*”. Or, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată (f.d.132), partea vătămată a solicitat în ședința instanței de apel respingerea apelului apărării. Asupra acestui proces-verbal nu au fost aduse obiecții, în conformitate cu prescripțiile din art. 336 alin. (6), (7) Cod de procedură penală și, astfel, informațiile inserate în actul procedural vizat sunt prezumate a fi veridice;

c) și-a întemeiat concluziile pe probele cercetate de prima instanță neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi cele de la f.d. 4, 12, 13, 14, corpul delict.

Prin urmare, împrejurările enunțate relevă în mod clar și evident că hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția de achitare a inculpatei, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, că apelul apărării a fost greșit admis de către instanța de apel.

În același timp, se atestă că circumstanțele menționate în partea descriptivă a sentinței, inclusiv cele reproduse în pct. 2. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de fond a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatei și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acesteia în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, toate fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor (pct. 2. din decizie).

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală instanța de recurs admite recursul, casează total hotărârea atacată și menține hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod

de procedură penală, se impune soluția casării deciziei atacate, pe motiv că apelul a fost greșit admis, cu menținerea sentinței primei instanțe.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procuror, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2015, în privința inculpatei Valac Maria Ivan, pe motiv că apelul a fost greșit admis.

Menține sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 21 aprilie 2015, în privința inculpatei Valac Maria Ivan.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 15 decembrie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan,

Ion Guzun